

TONE MIZERIT

Pogumno v nova obdobja

Govor na obletnici Slomškovega doma, 20. septembra

Življenje ustanov je izredno podobno življenju posameznikov. Okoliščine rojstva, zrelosti razvoj, smotrnost. Da, celo slična praznovanja. Tako, na primer, rojstni dnevi. V človekovem življenju so dan veselja, srečanja s sorodniki in dragimi prijatelji, a tudi priložnost za pregled dotlednjega delovanja in načrtovanja za prihodnost.

Razvojne dobe so tudi podobne, in to se pozna ob načinu praznovanja rojstnega dneva. V začetku je bilo golo veselje nad obstojem, radost da smo sploh živi, da lahko delamo, da lahko rastemo, da se pred nami odpirajo obzorja neznane, ki si ga želimo, a se ga morda tudi bojimo. Potem je nastopila umirjenost večletnih izkušenj; prišle so nove generacije, ki so kot otroci v družini. Pojavile so se skrbi za te rodove, strah ali bodo znali ohraniti družinske tradicije, odgovornost za njih bodočnost. Morda tudi nejevolja, ker njihovo delovanje ni bilo vedno povsem po godu starejšim rodovom, ker njihove odločitve niso iste, kot bi jih podvzeli starejši.

Potem zunanji dogodki. Okolnosti družbe, kateri posameznik pripada, ki ga pogojujejo. Odhod družinskih članov, ki so bili bistveni v našem življenju. Tudi v skupnem življenju naletimo na globoke spremembe v družbi med katero prebivamo, na bistvene zgodovinske dogodke v narodu, kateremu pripadamo sami ali so pripadali naši starši.

Tako je živela in živi in praznuje ta lepa in prijazna ustanova, kateri ste izbrali za ime „Slomškov dom“. Pred 37 leti so prvi voditelji in člani, ki so komaj kopali temelje družbenega življenja, prvič slavili ta praznik. Odtlej se leto za leto zbirate na teh rojstnih dnevih vašega skupnega doma. Če danes le na hitro pogledamo na tedaj zastavljene cilje, mislim, da lahko mirno in s ponosom rečemo, da so bili doseženi in celo preseženi. Sploh bi dejal, da je božji blagoslov, tudi po priprošnji vašega zavetnika škofa Slomška, bogato zalival vašo rast, rast naše skupnosti in celotnega našega naroda.

Ne bodimo črnogledi. Kaj vse smo v teh letih dosegli, kar lahko smatramo tudi kot bogato žetev krvi naših narodnih mučencev. V tistih prvih letih ste z upanjem v srcu sanjali o skupnem domu, ki naj bi bil vsaj skromno zatočišče slovenskemu življenju na tujih tleh, kjer bi se lahko zbirali k molitvi in pesmi, kjer naj bi se otroci vadili v narodnem uku. Danes se nahajamo v mogočni zgradbi, ki varuje kleno in trdno skupnost.

Na stotine otrok je šlo skozi vašo šolo, se naučilo slovenske pisane besede in pesmi. Mladina se še vedno zbira ob športu, razvedrilu in kulturi. Pesem ni

zamrla, beseda na odru ni utihnila. Rado-darno in nesebično ste doprinesli svoj ogromen del k temu, kar danes po svetu imenujejo „slovenski čudež v Argentini“, ki je zrasel na žrtvah in garaštvu, zalivan z znojem čistih idealistov, kakršnih je danes vedno manj v tej postmoderni družbi.

Ko ste izbirali ime, s katerim bi krstili ta dom, ste se odločili za Slomška, narodnega buditelja in tihega kandidata na poti do oltarjev. Vsi smo si ga želeli poveljčnega, a upanje je bilo skrito v dnu srca. Danes mu je že uradno od Svetega sedeža priznana čast blaženega. Leto 1998 je Slomškovo leto.

Naš narod je dolga stoletja sanjal o res samo naši, lastni domovini. Sanjali smo, z vročo željo a malo upanja. Danes imamo samostojno slovensko državo, resda omahujočo na poti prave demokracije, a vendar z vsemi možnostmi, da stopa zrela in enakopravna v zboru narodov sveta. Tudi od nas je odvisno, da do polne zrelosti čim prej pride.

Vendar če odgovorno gledamo našo sedanost, lahko vidimo, da je svetla, a ne brez senc. Ponosni smo lahko nad vsem storjenim, vendar roke nam ne smejo omahnuti. Navzven ni zadnja skrb dejstvo, da izseljenska skupnost ne najde pravega razumevanja pri oblasteh slovenske države. Še mnogo truda bo treba doprinesiti, da bo do tega medsebojnega razumevanja prišlo.

Navznoter vidimo, da ima petdeset let življenja v tuji deželi, ki pa je našim mlajšim rodovom domovina, svoje posledice. Pogosto se slišijo glasovi, ki tožijo spricho rastoče asimilacije, ali pojavov, ko je kazno, da se zgublja skupna izročila ali da med mladino upada zanimanje za kulturno dediščino. Tudi med starejšimi včasih ni več tistega idealizma, ki je bil značilen za prva leta naseljenstva.

Nekaj zdravega realizma je potrebno, da sprejmemo dejstva, ki so neizbežna. A zapadati pesimizmu bi bilo usodno. Prav tako, kot je porazno samo kritizirati s prekrizanimi rokami. Zatecimo se k modrosti našega skupnega zavetnika Antona Martina Slomška, ki je dejal: „S tožbami ne bomo poboljšali sveta, ne sami sebe; ampak vsak naj stori po svojem stanu, kolikor premore, in hitro bo svet boljši“.

Zato je geslo, ki ste si ga izbrali za ta dan tako lepo in dejal bi celo preroško. Naj ga povzamem za zaključek, ker ta Slomškova beseda je sinteza vseslovenskega narodnega programa: „Sveta vera bodi vam luč, materin jezik pa ključ do zveličavne narodne omike.“ Z lučjo svete vere in ključem materine besede stopajmo veselo, ponosno in pogumno v nova obdobja našega skupnega življenja.

KUČAN SPET PROTI DROBNIČU

Ob izjavi generalnega državnega tožilca na študijskih dnevih v Dragi, da je Slovenija barbarska država, je predsednik republike Milan Kučan 22. septembra v pismu predsedniku vlade Janezu Drnovšku opozoril na vprašanje odnosa državnih uradnikov do države.

Po prepričanju predsednika Kučana taka izjava sramoti Slovenijo, škoduje njenemu ugledu in ugledu funkcije generalnega državnega tožilca ter je hkrati tudi v očitnem nasprotju z merili, ki veljajo za obnašanje državnih uradnikov, še posebej tistih na visokih funkcijah. Gre za načelno stališče, da imajo visoki državni funkcionarji odgovornost za razmere v državi ter so dolžni sami in v sodelovanju z drugimi odpravljati probleme.

Predsednik Kučan je v pismu poudaril, da je izjava, ki je bila tokrat dana na ozemlju druge države, dejanje, nezdržljivo s funkcijo generalnega državnega tožilca. Ob tem je izrazil pričakovanje, da bo vlada v okviru svojih pristojnosti storila vse za zavarovanje ugleda države in državnih organov.

V imenu Združenih ob Lipi sprave je Stanislav Klep novinarski konferenci poleg komentarjev o spravi dejal, da je „vsakega Slovenca, ki ima rad svojo državo, lahko vznemirila vest, da je predsednik države Milan Kučan v pismu predsedniku vlade

generalnemu državnemu tožilcu Antonu Drobničju očital sramotenje države glede na njegovo izjavo, da je Slovenija barbarska država.“

Po besedah Klepa je „ta primer v najtesnejši zvezi sedanosti z nedavno preteklostjo, iz katere izvira zlo narodove razklanosti... Preseči to zlo pa je mogoče samo s spravo na temelju resnice. Če se upošteva vsa ta dejstva nedavne preteklosti, tedaj moramo izjavi Antona Drobničja, da je Slovenija barbarska država, dati prav in zavrniti trditev predsednika republike, da je Drobničjeva izjava sramotenje države. Ni sramotenje države, če se ji upravičeno očita, da ni poklicala na zagovor zločincev, da je zločine prikrivala, množična grobišča (Teharje) pa prekrila z industrijskimi odpadki...“, je med drugim še povedal na novinarski konferenci Stanislav Klep.

Jelinčič toži Drobničja

Poslanec Slovenske nacionalne stranke v DZ Zmago Jelinčič je 24. septembra vložil kazensko ovadbo zoper generalnega državnega tožilca RS Antona Drobničja zaradi kaznivega dejanja „nasilništva“.

Kot je Jelinčič zapisal v kazenski ovadbi, je Anton Drobnič storil navedeno kaznivo dejanje s svojo izjavo 25. aprila časniku Sobotna, o kateri smo že pisali.

V tej izjavi je Drobnič med drugim izjavil, da državni praznik 27. april ni (bil) ne dan osvobodilne fronte niti ni (kot je deklariran danes) dan upora proti okupatorju, „saj je šlo za zaveznštvo proti okupatorju in ne za upor proti njemu“, partizani pod komunističnim vodstvom pa „so se pred okupatorjem umikali v varne gozdove, svojo morilsko moč pa znašali nad svojimi slovenskimi idejnimi in političnimi nasprotniki“ ter da je „dan upora v resnici dan komunistične zarote, ki je Slovincem povzročila neizmerne žrtve in novo okupacijo, je dan velike prevare, je dan slovenskega razdora in praznik narodnega žalovanja“.

Poslanec Jelinčič je v tožbi sedaj zapisal, da je „ta Drobničjeva izjava, ki je nikoli ni obžaloval ali popravil in se tudi nikoli ni opravičil, izzvala v slovenski javnosti val ogorčenja in zgražanja, njegove hude žalitve pa so zlasti prizadele partizane in vse udeležence narodnoosvobodilnega gibanja“.

To je popolnoma primerno za tega poslanca, ki ga nihče ne jemlje resno in se ne mara z njim družiti, da na tak totalitaristični način, da nasprotnikovo mnenje označi za nasilstvo, vzbuja pozornost.

Klep o debati o spravi

V imenu Združenih ob Lipi sprave in Združenja za demokracijo in pravno državo sta Stanislav Klep in Vinko Vodopivec 24. septembra na novinarski konferenci, na katero sta povabila tuje in domače novinarje (odzvali sta se dve uredništvi), predstavila stališča do razprave o spravi in t.i. pravnih dokumentih, ki je potekala na začetku tega tedna v parlamentu.

Ugotovila sta, da so Združeni ob lipi sprave in „z njimi vsa civilna družba z vsemi zagovorniki sprave na tem zboru doživeli poraz, za katerega so prepričani, da je bil načrtovan. Združeni ob Lipi sprave smo poraz predvidevali, glede na izbiro razpravljalcev in obnašanja medijskih hiš, ki že več let odklanjajo idejo sprave“, je dejal Klep. Ideja sprave na razpravi 21. septembra v dvorani državnega zbora je po mnenju Klepa in Vodopivca doživela poraz. Zato pa Združeni ob lipi sprave od „državne oblasti zahtevajo takojšnja pravna dejanja: sprejem pravne deklaracije, preklic vseh montiranih obsodb, dostojni pokop vseh mrtvih in izdajo mrljskih listov, popravo vseh moralnih in gmotnih krivic ter pluralno šolsko vzgojo na podlagi resnice“.

STRAN 3:

Avstralija z InternetaNEDELJA,
11. OKTOBRA**43. SLOVENSKI DAN**NAŠ DOM
SAN JUSTO

Naša skupnost živi!

Skupina 19 maturantov Slovenskega srednješolskega tečaja ravn. Marka Bajuka, ki je pod vodstvom Lojzeta Rezlja obiskala Slovenijo skupaj z dijaki iz ZDA in Kanade, se je vrnila v Argentino.

Našemu rojaku Petru Opeki, misijonarju na Madagaskarju, je koncem junija francoska vlada podelila častno francosko državno priznanje Officier de l'Ordre nationale de mérite za njegovo delo pri dobrodelni ustanovi Akamasoa, ki vrši svoje človekoljubno delo že 9 let.

Za emigrantsko nedeljo, dne 6. septembra, so svojci prvih slovenskih priseljencev v Miramaru pripravili lep praznik za 50. obletnico njihovega prihoda v omenjeni kraj. Organizacija slavlja je bila na skrbi gospe Metke Japelj Mihelič.

Dnevnik „Clarín“ je priobčil veliko sliko plesočih slovenskih parov - oblečenih v naše narodne noše -, ki so sodelovali pri praznovanju emigrantskega dne, 6. septembra, v parku Palermo. Poleg pristavke skupine (ki je bila fotografirana) je nastopila v soboto in tudi nedeljo in še upravljala poseben štant skupina „Mari-bor“ iz Carapachaya.

V soboto, 12. septembra, je Slovenska kulturna akcija priredila predavanje dr. Alojzija Kukovice SJ z naslovom „Problematika nevere“.

V nedeljo 13. septembra, je bil v Našem domu v San Justu 37. mladinski dan v priredbi SFZ in SDO. Pričel se je s tekmovalni, sledilo je kosilo, kulturni program, katerega je sledila prosta zabava.

V ponedeljek, 14. septembra je bila seja

upravnega sveta Zedinjene Slovenije v Slovenski hiši - pod vodstvom predsednika Zedinjene Slovenije, g. Marjana Lobode. Razgovor je bil o pripravah za praznovanje Slovenskega dne.

V četrtek 17. septembra, je bil redni sestanek sanmartinske Zveze žena - mati pod vodstvom Ančke Podržaj.

V petek, 18. septembra, je bila v Carapachayu seja medorganizacijskega sveta, katero je vodil predsednik ZS, g. Marjan Loboda.

V soboto, 19. septembra, je bila v cerkvi Marije Pomagaj mladinska sveta maša z molitvijo „Preprost polet srca“.

V nedeljo, 20. septembra, je bila v Slomškovem domu 37. obletnica doma. Pričela se je z dviganjem zastav, sledila je sv. maša, nato akademija „Slomšek v besedi in pesmi“. Sledilo je skupno kosilo, popoldne pa je bil kulturni program. Slavnostni govornik je bil časnikar Tone Mizerit, sledila je igra „Skok v zakonski jarem“ v režiji lic. Stanka Jerebiča. Nato je bila prosta zabava.

Isti dan so bile v Bariločah tradicionalne slovenske smučarske tekme na smučišču Catedral.

V soboto, 26. septembra, je bila v Slovenski hiši mons. Antona Oreharja proslava šolskih otrok na čast Antonu M. Slomšku.

Isti dan je praznoval naš vrhunski pevski zbor Gallus svojo 50-letnico z mašo v slovenski cerkvi Marije Pomagaj.

Slovenska kulturna akcija je tudi isti dan zvečer imela pogovor z argentinsko pisateljico Vlado Kociancich, ki je slovenskega rodu. Z njo so se pogovarjali Miriam Batagelj, arh. Marijan Eiletz in Tine Debeljak.

V nedeljo, 27. septembra, je bil v Slovenski vasi Mladinski dan; popoldan pa v Slovenski hiši srečanje molik in molilcev rožnega venca.

Tisk. ref. Zedinjene Slovenije

Z OBISKA V ZDA IN KANADI

Po vrnitvi z desetdnevnega obiska pri slovenskih izseljencih v ZDA in Kanadi so predstavniki parlamentarne komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu na tiskovni konferenci strnili ugotovitve s potovanja. Predsednik komisije Marijan Schiffrer je povedal, da bi morala Slovenija izseljencem (po podatkih iz popisa leta 1991 živi v ZDA 120.000 in v Kanadi 26.000 Slovencev) nameniti več pozornosti. Po oceni člana komisije Sama Bevka bi morali izboljšati razmere, v katerih delujejo konzularna in diplomatska predstavništva, okrepiti kulturno in gospodarsko sodelovanje. Opozoril je, da kulturni ataše na slovenskem konzulatu v New Yorku Tomaž Šalamun sploh nima na voljo denarnega fonda, ki bi mu omogočil sodelovanje s slovenskimi umetniškimi skupinami.

Po Schiffrerjevem mnenju bi Slovenija nujno morala odpreti konzulat v Torontu, kjer živi veliko Slovencev, saj je veleposlaništvo v kanadskem glavnem mestu Ottawi preveč oddaljeno. Ker se izseljenci in še zlasti njihovi potomci vse bolj zanimajo za učenje slovenskega jezika, Schiffrer predlaga, da bi čez lužo poslali nekaj učiteljev slovenščine. V ZDA in Kanadi naj bi bilo tudi slabo poskrbljeno za informiranje izseljencev o Sloveniji in naši turistični ponudbi. Komisija je za predsednika DZ Janeza Podobnika pripravila posebno poročilo o obisku in se zavzemala za sprejetje strategije o izseljenstvu.

Iz življenja v Argentini

Tone Mizerit

Tudi ta teden smo doživeli nekaj zanimivih premikov na političnem odru. Drama se odvija naprej. Včasih se dogajanje zapleta, drugič pa novi dogodki razjasnijo sceno in je lažje predvidevati, kakšen bo končen razplet. Vse dogajanje pa je seveda nenehno usmerjeno v prihodnje leto, ko bodo ključne predsedniške volitve.

ISČE SE VODJA

Preteklo nedeljo so bile v prestolnem mestu volitve za novo vodstvo krajevnega območja peronizma. Dogodek sam po sebi ne izgleda važen, a če ga postavimo v luč krize, ki jo prestaja peronizem, nam lahko nudi marsikateri zanimiv zaključek.

Vladno stranko je treba postaviti v zgodovinski okvir polifacetnega gibanja, ki potrebuje za normalen razvoj močno roko. Po tipičnem argentinskem vzorcu kaudilizma (caudillo - vodja) je peronizem zmogovito korakal dolga desetletja ob roki najprej mladega, potem starega generala.

Peronizem je zašel v krizo, ko je Peron omagal. Po njegovi smrti pa je bil polom neizbežen. Vojaška hunta, ki je strmoglavila predsednico Peronovo vdovo Isabelo, je politično gledano gibanju storila uslugo. V letih preganjanja se je peronizem ponovno utrdil. Na prvih naslednjih volitvah leta 1983 je bil poražen, ker še ni našel vodja, ki bi ga zedinil. Razni „graščaki“, tako politični kot sindikalni, so se še vedno pulili med seboj in kandidat dr. Italo Luder je bil sicer resna a nemoča figura v stranki.

Tedaj se je pojavil Menem. Imel je precej Peronovih lastnosti (domačnost, prijaznost in zlasti zvitost) in jih znal uporabiti. V stranki je za sabo potegnil prijatelje in nasprotnike in po prepričljivi zmagi na predsedniških volitvah 1989 stranko le še utrdil. Tisti, ki z njegovimi ukrepi niso soglašali („skupina osmih“, pozneje Velika fronta), so mirno odšli, a stranka je ostala močna.

Resnične težave so se pričele, ko je Menem takoj po nastopu druge predsedniške dobe jasno pokazal, da misli še na tretjo. Tedaj je buenosaireski guverner Duhalde rekel: dovolj. Ko je moral Menem opustiti misel na ponovno kandidacijo (jo je res opustil?), se je pokazalo, da stranka ni tako monolitna, kot je kazalo.

A še pred tem je bilo tudi jasno, da Menem ne more tega ogromnega konglomerata obvladati, kot je to znal Peron. V stranki pa so se primeri neposlušnosti kar vrstili. In prav tako kot ustanovitelj ima največje težave v prestolnem mestu, ki je bilo peronizmu že tradicionalno odporno. Potem, ko se je odcepila skupina osmih, ga je zapustil še Cavallo in končno Patricia Bullrich. Položaj v preostalih skupinah pa je bil tako oster, da je moral okrožje intervenirati. Sedaj so po šestnajstih mesecih komisarskega sklicali volitve novega vodstva.

KO HIMNA ZAZVENI

Menem je hotel, naj se predstavi ena sama kandidatna lista. Prijavilo se jih je osem. Pravzaprav devet, ker ena močnih skupin je propagirala za bele glasovnice (volitev v prazno). Seveda, zmagala je uradna lista in tako je novi predsednik prestolniškega območja Raul Granillo Ocampo, ki je obenem državni pravosodni minister. Njegova lista je prejela 38% glasov, a prevzela absolutno oblast stranke. Na drugem mestu so bili prazni glasovi (voto en blanco) s skoraj 20% ki predstavljajo Duhaldejevo strujo, na tretjem mestu skupina Clavdije Bello s 17%.

Najbolj zanimivo ob vsem tem je, da se je spričo volilne kampanje obnovilo nekaj peronistične folklorne. Po dolgem času smo znova slišali peronistično himno. Najbolj pridno pa jo je uporabljala uradna lista, katero so pretežno sestavljali menemisti,

torej skupina, ki je na besedilo himne namenoma pozabila.

Novi predsednik ima vso zaslonbo Menema, a to mu ne bo olajšalo dela. Najprej opazovalci ugotavljajo, da bo imel praktične težave z vodstvom stranke. Mesto je nadvse naporno zlasti zaradi dela, ki ga bo treba opraviti: kaos bo treba spreminiti v red. Kako bo to uspešno opravil in obenem ne zanemaril dolžnosti pravosodnega ministra, je zaenkrat neznanka.

Granillo Ocampo je tipičen primer menemističnega funkcionarja. Funkcije je dosegel zaradi osebnih sposobnosti, a tudi zaradi dosledne udinjenosti predsedniku. Sedaj je že napovedal, da bo njegov prvi cilj doseči enotnost v prestolniškem peronizmu in pritegniti nazaj tudi tiste, ki so stranko zapustili. A to zveni bolj kot volilna propaganda kakor pa delovni načrt. Težave bodo že samo z ljudmi, ki so v stranki, in ni govora o kakem povratku uskokov. Gotovo pa bo najtežje uskladiti delovanje z besedilom himne, katero so pridno uporabljali, dokler so se tresli za glasove članov.

PO DRUGI POTI

Morda pa se le dogodi, da se na primer bivši gospodarski minister Domingo Cavallo vrne v peronizem. A ne ravno po poti menemizma. Te dni sta se sestala on in pa buenosaireski guverner Duhalde. Oba namenjata kandidirati na prihodnjih predsedniških volitvah in, kot trdijo opazovalci, sta že sklenila neke vrste sporazum. Domneve političnih analistov kažejo, da bo težko kak kandidat dosegel več kot polovico glasov, s čimer bi morali seči po ballotagu. Sporazum naj bi predvideval, da Cavallo podpre Duhaldeja v drugi rundi, ta pa se mu zahvali tako, da ga imenuje za koordinacijskega ministra.

To so seveda računi brez krčmarja. Duhalde mora še zmagati na notranjih volitvah peronizma, da sploh more kandidirati. In čeprav mu danes ankete napovedujejo zmago, se vsi dobro zavedamo, da niti še ni jasno, kdo bo v tej tekmi sploh nastopil. Te dni so v mestu lepe deklice delile propagandne lističe z napisom „Menem 99“. Prav tako so se stene kar nasitile lepakov z enakim besedilom. Kot smo že nekaterikrat omenili, je razlaga dvojna: predsednik še ni dokončno pokopal svojih sanj o tretji kandidaturi; po drugi strani pa, če se sanje izkažejo za nemogoče, geslo ostane v prid bratu Edvardu, ki tiho a vztrajno veže sporazume z peronističnimi guvernerji v prid lastni kandidaturi.

Tudi če bi končno Duhalde zmagal na notranjih volitvah, je vprašanje, koliko bi ga Menem podprl na predsedniških volitvah. Dovolj jasno so politični opazovalci nakazali dejstvo, da bi Menem rajši bil vodja opozicije kot opazovalec Duhaldejeve vlade. Prav s tega vidika Duhaldeja skrbi, da bi si zagotovil zunanjo podporo za primer druge runde. Menem pa se izkazuje kot „veliki krčmar“ vseh političnih računov peronističnih kandidatov.

DOSEDANJI RAČUNI

Kakor kažejo razne ankete doslej, se sreča najbolj nasmiha De la Rui. Prednjači tako na notranjih volitvah v Povezavi kot na vsedržavnih predsedniških volitvah. Na drugem mestu je Fernandez Meijide, in šele na tretjem Duhalde, ki pa prednjači nad Ortogom v notranjih volitvah peronizma.

Povezavi je uspelo ta teden premestiti nove težave. Vedno so na robu preloma. A dobro se zavedajo, da je vsa volilna sreča odvisna od tega, da preprečijo ločitev. Če bi človek kaj zaupal politični intuiciji (ali lastnemu nosi), bi lahko trdil, da bodo do volitev prišli povezani. Kaj pa potem, to je pa že drugo vprašanje.

Križev pot Slovencev

KOČEVSKI ROG, 1998

DESETA POSTAJA

Žejnim ne dajo piti, le slečejo jih.
Trpljenje prestopi prag mogočega.

Osemdeset let Narodne galerije

V veliki dvorani Narodnega doma v Ljubljani je bila 17. septembra, slovesnost ob 80. letnici ustanovitve društva Narodne galerije in njenega nepretrganega delovanja. Na slovesnosti je zbrane nagovoril direktor Narodne galerije dr. Andrej Smrekar, slavnostni govornik pa je bil predsednik države Milan Kučan.

Prizadevanja za dom slovenske umetnosti so se porajala že proti koncu 19. stoletja, tako da je želja Slovencev po lastni umetniški ustanovi živela skozi desetletja. Prva razstava slovenskega slikarstva je bila leta 1910 v Jakopičevem paviljonu. Pod pokroviteljstvom Društva za krščansko umetnost pa je od leta 1907 nastajala muzejska galerija tudi v Deželnem muzeju. Leta 1917 je slikar Ivan Franke postavil prvo mestno zbirko s 134 likovnimi deli v Kresinji.

Septembra leta 1918 so nato ustanovili društvo Narodne galerije, prvo galerijsko razstavo pa postavili leta 1919 v prostorih Kresinje. Marca leta 1920 je društvo Narodne galerije odprlo stalno zbirko za javnost. Prva temeljitejša zgodovinska razstava slovenskega slikarstva je bila postavljena leta, na ogled je bilo 245 slikarskih del iz 32 krajev Slovenije in 127 iz Ljubljane. Leta 1925 je Narodna galerija naposled dobila svoje prostore v Narodnem domu, kjer pa so bile odprte prve stalne zbirke s slikarskimi deli 19. stoletja in moderne šele leta 1928.

P. VALERIJAN JENKO

Versko in kulturno središče Sv. Rafaela - Sydney

GRADNJA NOVE CERKVE
SV. RAFAELA

Takoj po blagoslovitvi stare cerkve smo sklenili, da bomo na istem mestu zgradili novo. Rojaki so v ta namen velikodušno prispevali in tudi pomagali s prostovoljnimi deli. V avgustu 1972 je našo skupnost razveselil prihod sestre Ksaverije Jerebič in sestre Miriam Horvat. Nastanili sta se v hiši poleg cerkve, ki je do tedaj služila za moje stanovanje in župni urad. Jaz pa sem se preselil v prostor za oltarjem, kjer je sedaj razred za Slomškovo šolo. Sestri sta takoj poprijeli za delo, sestra Ksaverija za gospodinjstvo, sestra Miriam pa je prevzela skrb za Slomškovo šolo in za tiskanje „Nedelje“, „Rafaela“ in vsega drugega. Nekaj let je bila pri nas tudi sestra Marija Goretti Kadis, ki je pred kratkim postala provincialna predstojnica Sester frančiškank Brezmadežne s središčem v Slovenski Bistrici. Pozneje so nastale spremembe in smo imeli sestro Hilarijo Šanc in sestro Francko Žizek. Prva je skrbela za gospodinjstvo, druga pa za glasbo, za mešani zbor in razne pisarniške opravila, ter za Slomškovo šolo. V Melbourne pa so sestre delovale že od leta 1966, petindvajset let. Zaradi pomanjkanja redovnih poklicev so bile sestre odpoklicane v

Z oporoko Karla Strahla leta 1929 je Narodna galerija pridobila mogočen fond domačih in evropskih slikarjev, ki ga je leta 1930 na razstavi prvič pokazala javnosti. Junija leta 1933 je galerija pripravila slovesno odprtje dopolnjene stalne izbirke slovenske umetnosti, ki je zavzemala že skoraj današnji obseg. Razstavili so 215 slik, devet fresk in kopij ter en krilni oltar.

Med II. svetovno vojno so Narodno galerijo zasedli italijanski okupatorji. Zbirka je pridobila vrsto del italijanskih mojstrov, ki so po koncu vojne ostala v inventarju.

Do 50. obletnice, ki jo je Narodna galerija dočakala pod vodstvom dr. Anice Cevce, se je zvrstilo veliko razstav, ki so pomenile mejnike v raziskovanju slovenske umetnostne preteklosti, med njimi Barok na Slovenskem (1961) in Ažbe in njegova šola (1962). Jubilej leta 1968 so počastili z razstavo Umetnost 17. stoletja na Slovenskem.

Ena najpomembnejših razstav v umetnostni zgodovinski stroki je bila leta 1973 Gotska plastika na Slovenskem pod vodstvom dr. Emilijana Cevca. Mejniki v zgodovini Narodne galerije je bila tudi razstava Kitajsko slikarstvo dinastije Ming in Quing (1988), saj je bila najbolj obiskana v tej galeriji.

Zbirka starih tujih mojstrov je znova zagledala luč z razstavo leta 1993 pod novim naslovom Evropski slikarji III.

Med projekti vseslovenskega značaja posebej izstopa velika razstava Gotika v Sloveniji, ki jo je Narodna galerija pod ravnateljstvom dr. Andreja Smrekarja priredila leta 1995 v sodelovanju s filozofsko fakulteto v Ljubljani. Projekt je obenem odprl vrata novega galerijskega posloplja.

Temeljna, leta 1918 zastavljena naloga Narodne galerije je varovati umetniško dediščino slovenskega naroda in jo na vrhunski strokovni ravni posredovati javnosti.

domovino. Vendar je njegovo delo v zgodovini našega izseljenstva zapisano z zlatimi črkami.

BLAGOSLOV NOVE CERKVE

Gradnja nove cerkve je hitro napredovala, posebno ko smo dobili gradbeno ekipo sydneyškega magnata Reubena Scarfa, ki jo je vodil polir Stan Young. Veliko dela pa so opravili naši rojaki sami. Tako je bila nova cerkev pripravljena za blagoslovitev. To slovesno dejanje je opravil ljubljanski pomožni škof dr. Stanislav Lenič v nedeljo, 14. januarja 1973. Z njim je prišel tudi takratni provincial p. Marijan Valenčak in g. Vinko Zaletel iz Koroške. Naslednjo nedeljo pa je škof podelil sv. birmo devetinšestdesetim kandidatom. Kot duhovna priprava na blagoslovitev in sv. birmo pa je bila konec tedna tridnevna.

Naslednje leto 1974 smo imeli iz domovine obisk ansambla Minores. Sstavljeni so ga minoritski bogoslovci. Trije od njih so bili že novomašniki in so imeli ponoovitev nove maše na Slovenskem društvu v Horsley Parku. Nastopili so v Auburnu, Paddingtonu, Wollongongu in drugod in povsod želi velik aplavz. Naslednji projekt v načrtu je bila dvorana. V ta namen smo

OB ROB 50-LETNICI

Ob priliki proslave 50 let, odkar naš tednik izhaja v Argentini, sem prelistal marsikateri letnik in zbornik. Že večkrat sem ugotovil, da so stare številke prav zanimivo branje, saj se pojavljajo v njih dogodki in imena, ki so skoraj šli v pozabo. Med njimi se velikokrat pojavlja ime **Joška Krošlja**, najprej med uredniki Koledarjev in Zbornikov, kasneje tudi kot „redactor“, glavni urednik tednika.

To pot sem naletel v letniku 1969 na njegov nekrolog. Kdor bi mislil, da je članek v smislu „o mrtvih le dobro“, - bi ne mislil prav. Krošelj je bil oseba, ki ni iskala slave in stolčkov, pač pa kot vnet delavec za slovenstvo. In simbioza med njim in njegovim nadrejenim, najsi bo to pred vojno kot tajnik dr. Antona Korošca v Beogradu, potem v Argentini kot urednik pri Milošu Staretu, je obrodila dober sad pri marsikateri važni nalogi.

Pisec spominskega članka navaja, da se je, sicer mirne narave, znal postaviti za stvar, o kateri je bil prepričan, da je resnična.

Slomškova domačija

Na Slomu na Ponikvah so 27. septembra na Slomškovo nedeljo, ki jo slovenski verniki vsako leto praznujejo zadnjo nedeljo v septembru, slovesno odprli prenovljeno domačijo škofa in narodnega buditelja Antona Martina Slomška. Domačinom je uspelo več kot 300 let staro hišo obnoviti po dolgoletnih prizadevanjih in to prav v letu, ko je papež Janez Pavel II sprejel dekret o Slomškovi beatifikaciji.

V spominskih sobah so prikazali Slomškovo življenje ter versko in prosvetiteljsko delo. Potem ko bo papež tudi uradno razglasil prvega slovenskega svetnika, pa bodo v posebnem prostoru prikazali tudi Slomškovo pot do svetništva.

kupili dve hiši na št. 1 in 3 Warwick Road.

Te hiše smo porušili in začeli z gradnjo dvorane. Delo je vodil gradbenik Ignac Drevenšek, veliko pa je bilo prostovoljnega dela naših rojakov, mnogi so projekt tudi finančno podprli. Največji dobrotnik pri gradnji dvorane pa je Dušan Lajovic. Dvorana je bila v glavnem končana v januarju 1983, ko je bil med nami ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, ki jo je blagoslovil, obenem pa birmal 28 mladih.

Tako je naša skupnost pod vodstvom sv. Rafaela rastla in se razvijala. Dobili smo molitveno skupino, ki se shaja k molitvi in sveti maši vsak četrtek. Ustanovljen je bil župnijski svet, ki se sestaja občasno. V njem so tri delovne skupine, ki skrbijo za potrebo ob raznih prilikah, odbor za stajnico, odsek za diakonijo, liturgijo, katehezo, petje, gospodarstvo in finance. Dalje je tudi močna skupina, ki skrbi za pecivo ob nedeljah po maši. Poskrbljeno je za čiščenje cerkve, dvorane in prostorov bivšega sestrškega samostana. Sklenjeno je bilo, da naj bi vsaka družina darovala v ta namen letno \$ 30. Tudi dramska skupina živahno deluje in pripravlja oderske prireditve in igre. Z njimi tudi gostujejo drugod, kjer žive naši rojaki. Ker je naše versko središče obenem tudi kulturno središče, nastopajo v naši dvorani razni ansambli in pevske skupine, ki pridejo iz domovine ali iz zamejstva. Naj jih le nekaj omenim: pevski zbor „Gallus Petelin“, Slovenski oktet, Tržaški oktet, Big Ben, itd.

DUŠNI PASTIRJI

Poleg že preje omenjenih patrov, ki so kdaj delovali v Sydneyu, naj omenim

na. Osebo skoraj ne bi mogel navesti mirnejše osebe od njega, vendar se tudi spomnim, ko sem bil kdaj z njim v tiskarni Vilko ob času razpečevanja našega tednika, da se je zapletel v pogovor in debato s kakim Hrvatom ali Srbom in takrat je razvneto in odločno zagovarjal svoja stališča.

In kot marsikateri, ki se je ves predal delu za skupnost (npr. Marijan Marolt), je bil prikrajšan za ugodnosti, ki si jih kdo drug privoščil, ki si je izbral manj požrtovalno vlogo.

Vse to, pa še marsikaj, ki pa je bolj navezano na osebne spomine, mi je prišlo na misel, ko smo praznovali našo obletnico. In se mi je zdelo, da smo se ga v dvorani premalo spomnili. Njegova vloga pri Svobodni Sloveniji in njenih knjižnih izdajah je izredno velika, saj se je ves žrtvoval zanjo. Naj bo teh nekaj vrstic v ponoven spomin nanj in v spodbudo vsem, ki tudi še danes skrbijo za skupno slovensko življenje ob Reki srebra.

GB

še druge: p. Lavrencij Anzel, p. Janez Tretjak, p. Ciril Božič, p. Tomaž Menart. V Melbourne pa so bili: p. Bazilij Valentine, p. Stanko Zemljak, p. Bernard Goličnik, p. Tone Gorjup in sedaj je tam p. Metod Ogorevc. V Adelaidi: p. Bazilij Valentine je v začetku prihajal tja vsaka dva meseca, p. Filip Inocenc Ferjan in sedaj p. Janez Tretjak.

MLADINSKI KONCERTI

Naša verska središča v Avstraliji prirejajo vsako leto mladinski koncert, izmenoma na raznih krajih. Letos bo ta koncert že 24. po vrsti. Prizorišče letošnjega koncerta je v Canberri pri tamkajšnjem društvu s sodelovanjem mladine in folklorne skupine Prvi rej, ki so prijazno sprejeli organizacijo koncerta.

POGLED V PRETEKLOST IN VIZIJA ZA BODOČNOST

Ko naša društva in verska središča praznujejo razne jubileje, je prav, da se ozremo nazaj na storjeno delo in damo priznanje in zahvalo vsem, ki so vsa ta leta neutrudno delali in se žrtvovali za dobrobit naših skupnosti, da bi se čimdalje ohranile. Eni kot drugi delamo za ta isti, skupni cilj, vsak na svojem mestu, na svoj način. Mnogi se sprašujejo, kaj nam obeta prihodnost.

Vztrajati moramo pri delu, čeprav se naše vrste krčijo. Ko se naših ljudi loteva starost in onemoglost, moramo biti drug drugemu opora. Ko naš človek v tujini peša, najbolj potrebuje nekoga, ki mu je blizu po krvi in predvsem po srcu.

KONEC

Slovenija, moja dežela

Nastanek mest v Sloveniji

Ne mislim tukaj naštevati slovenska mesta. Podal bi rad le nekaj značilnosti o nastanku teh mest.

Najprej so tu stara mesta še iz rimskih časov kot so Ptuj in Celje, ki so bila nepretrgoma naseljena. Emona je bila porušena in Ljubljana ustanovljena neodvisno od nje. Druga rimska mesta na obali sta Trst in Koper.

Druga mesta so srednjeveškega izvora. Navadno so se okoli graščin zbirali in naseljevali trgovci in na določene sejemske dni oni ali graščak tam prodajali svoje blago.

Tako so nastajale hiše okoli trga - podolgovati cesti. To značilnost imajo skoro vsa slovenska mesta: Ljubljana (Stari trg), Kamnik, Škofja Loka, Radovljica, Novo mesto, Višnja gora itd. Na začetku trga je stala cerkev, na sredi pa rotovž - občina.

V prejšnjih stoletjih so vsi meščani imeli okoli mesta tudi svoje njive. Postati meščan ni bilo lahko, kajti mesta niso rada dajala meščanstva kar tako; moral si biti kar bogat trgovec. Vsako mesto je skrbno čuvalo svoje pravice, ki jim jih je dal deželni knez ali vladar. Imelo je svoj pečat in grb, lastno sodišče, svojo upravo in je bilo izvzeto izpod direktne nadvlade grofov; bilo je podložno deželnemu knezu. Zaradi nevarnosti so večinoma vsa mesta imela debelo obzidje, ki se ponekod še danes vidi kot razvaline.

Piran, staro latinsko mesto

Kamnik, tipično srednjeveško mesto

PISMO BRALCEV

Windsor, sept. 1998

Spoštovani g. urednik Svobodne Slovenije; Tine Debeljak!

Ob petdeseti obletnici izhajanja tednika „Svobodna Slovenija“ Vam in Vašemu uredniškemu odboru, kot vsem sodelavcem in dopisnikom - iskreno čestitava in želiva, da še naprej - tudi v novo stoletje, obveščate in prinašate košček argentinske Slovenije vsem nam, ki časopis z veseljem prebiramo - tudi v daljni Kanadi.

Lep pozdrav, z vsem spoštovanjem

Milka Rezelj Pezdirc
dr. Vladimir Pezdirc

JANKO ZERZER

Selski pevci navdušili v Argentini

Med pevskimi gostovanji naših zborov so seveda tista, ki peljejo v prekomorske dežele, najvažnejši dogodki. Največkrat se je odpravil na tako dolgo pot celovski Gallus, ki je že obiskal Slovence v Severni in Južni Ameriki ter v Avstraliji. Globašani so prepevali v Združenih državah in v Kanadi, v Argentino pa so se poleg Gallusa odpravili pred dvema letoma Smrtnikovi bratje, letos pa v drugi polovici avgusta pa Mešani pevski zbor iz Sel.

V dobrih dveh tednih so selski pevci oblikovali sedem celovečernih koncertov in štiri maše, pri delu sporeda pa jih je spremljal trio Drava, ki je po koncertih še vedno do pozne noči igral za zabavo občinstva. Kjerkoli so Selani nastopili, v raznih domovih Velikega Buenos Airesa ali v Mendozi, povsod so našli natrpano polne dvorane in bili deležni navdušenega aplavza. In to zares upravičeno, saj je zborovodja mag. Roman Verdel svoje pevce odlično pripravil, imel na voljo kar več izvrstnih solistov in tudi spored je bil privlačen, čeprav nekoliko samovoljno sestavljen. Posebej so poslušalci očitno uživali instrumentalno spremljavo pri nekaterih pesmih in neobičajno živahno razgibanost zborov. Tako ni bilo težko ustvariti odlično razpoloženje v dvoranah in v najkrajšem času so bili pevci in poslušalci najboljši prijatelji, so skupaj preživeli prijetne ure in se zavrteli ob temperamentnih melodijah tria Drava.

V Buenos Airesu so koroške goste sprejele pod streho slovenske družine. To pa ni pomenilo le, da so jim dali na voljo kako svojo sobo, to je bila za družine izredna obremenitev, saj so jih morali ob neverjetnih dimenzijah dvanajstmilijonskega mesta vsako jutro deloma kar daleč prevažati k zbirališču, kjer je nanje čakal avtobus, in jih priti iskat sredi noči, in to še ob znatnih zamudah. Zato so bile besede zahvale in priznanja, ki jih je pri raznih priložnostih izrekel predsednik zbora Heribert Kulmesch, več kot upravičene. Na vseh prireditvah je na začetku spregovoril tudi Nanti Olip, član pevskega zbora in hkrati predsednik Narodnega sveta koroških Slovencev, tako, da je imel obisk Selanov tudi politično razsežnost. Naj še omenim, da je Krščanska kulturna zveza slovenskim šolam izročila nekaj najnovejših učbenikov, ki so nastali pri nas, in s tem nadaljevala svojo sicer skromno, a učinkovito obliko medsebojne pomoči in povezanosti med zamejstvom in zdomstvom. Ponovno smo že zaradi te akcije od zdomskih učiteljev slišali pohvalo, saj učenje slovenskega jezika poteka v tujini v podobnih okoliščinah kot pri nas.

Brez dvoma je šolstvo eden glavnih temeljev za tako neverjetno ohranitev narodne substance. To postane jasno, če razmere pri političnih emigrantih primerjamo z medvojno ekomsko emigracijo, združeno v društvu Triglav, ki je v času Jugoslavije uživalo vso podporo, medtem, ko so bili

Pisali smo pred 50 leti...

Novi kulturni društvi Slovencev v Buenos Airesu

Kulturno življenje med Slovenci se živahno giblje. V soboto, 18. septembra je bila ustanovljena pisateljska družina „France Balantič“ kot društvo slovenskih pisateljev in pesnikov v Argentini. Na ustanovnem občnem zboru jih je bilo precej; nekaj pa jih je v notranjosti države, ki bodo vsi povabljeni. Upati je, da se bo družina, ki nosi pomembno ime našega tako tragično v bratomorni vojski ubitega pesnika, še razširila in ustvarila pomembne literarne vrednote.

V nedeljo, 26. septembra se je vršil ustanovni občni zbor Dramske družine Narte Velikonja v Buenos Airesu. Prijatelji dramske umetnosti, kateri so bili že prej združeni po raznih taboriščih ... so se zdaj razširili. Živahnost občnega zbora, ki

se je vršil dve nedelji, je kazala na veliko zanimanje. ... Program za prvo sezono v tukajšnjem vele mestu je raznolik.

Ustanovitev pevskega društva. V četrtek, 23. septembra se je vršil v dvorani župne cerkve Sv. Julije ustanovni občni zbor pevskega društva. Udeležba na tem občnem zboru je bila lepa in z veseljem lahko ugotovimo, da naš novi pevski zbor šteje okrog 40 mladih, delavoljnih moči. ... Izvoljen je bil odbor z Božidarjem Finkom na čelu.

Novoustanovljeni pevski zbor vabi vse ljubitelje lepega slovenskega petja k sodelovanju. Pevske vaje so zaenkrat ob četrtek ob 20 uri v dvorani sv. Julije...

Svobodna Slovenija, št. 19;
1. oktobra 1948

V Kostariki že peti zaporedni naslov svetovnih prvakov v raftingu

Borut Holy, Jani Plestenjak, Matej Hočvar, Lenart Skok, Beno Jernejčič in Robert Malovrh so si tudi letos nadeli lovriko najboljših raftarjev na svetu. V tretji, zadnji preizkušnji na letošnjem svetovnem prvenstvu (spust - 24. septembra) so slovenski fantje zbrali dovolj moči in zanesljivo premagali vso konkurenco. Slovenija je v Kostariki osvojila že peti zaporedni naslov svetovnih prvakov, kar je rekord, ki ga kar nekaj let ne bo zrušil nihče.

Moštva so v spustu startala glede na izida po sprintu in slalomu. Slovenci so bili „v družbi“ s Čehi, Nemci in Italijani. Sloven-

ci so povedli takoj na začetku 11 kilometrov dolge proge in ne le branili vodstvo, ampak še povečevali svojo prednost. V cilj so pred drugouvrščenimi Nemci prišli s prednostjo 36 sekund. Čehi, ki so bili največji konkurenti slovenskemu moštvu, so že kmalu po startu naredili napako, ki jih je stala dve mesti. Na divjih brzicah reke Reventazón so jim pošle moči in na koncu so bili Čehi v spustu peti.

Med dekleti so se najbolj odrezale Američanke, ki so glasno premagale Anglezinje. Po prvenstvu in podelitvi nagrad so se raftarji zabavali pozno v noč.

povojni priseljenci pravi zasramovanci. Tam so sicer gojili družabnost, šport, idr., niso pa postavili na noge svojega šolstva. Posledica je, da se danes v Triglavu govori pretežno špansko in mladi rod komaj še razume slovensko.

V Buenos Airesu imajo Slovenci tedensko enourno radijsko oddajo, ki pa jo morajo sami financirati z reklamo. Poleg tega slovenska govorjena beseda ne sme znašati več kot 13 odstotkov oddajnega časa, drugo le lahko glasba in poročila v španščini.

Politično glasilo argentinskih Slovencev je tednik Svobodna Slovenija, ki je letos skupaj z osrednjo organizacijo, Zedinjeno Slovenijo, obhajal 50-letnico obstoja. Na osrednji proslavi v Slovenski hiši, 15. avgusta, je selski mešani zbor sodeloval s pevskim delom programa, spregovorila pa

sta tudi predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev in Krščanske kulturne zveze. Ob tej priložnosti je bil predstavljen tudi 800-stranski zbornik, v katerem je v podrobnosti dokumentirana zgodovina slovenske politične emigracije in njenih dosežkov.

Obisk selskih pevcev pri argentinskih prijateljih ni bil le velik umetniški uspeh, bil je tudi pomembno srečanje dveh slovenskih skupin, ki ju sicer geografsko ločijo tisoči kilometri, pa imata kljub temu toliko skupnega, da so stalni stiki več kot koristni. Potreba po tesnejši povezavi Slovencev v zdomstvu in zamejstvu je zato bila tudi upravičeno večkrat poudarjena. V obojestransko korist bi bilo želeli, da se tovrstni nameni tudi uresničijo.

„Nedelja“, 13. septembra (okrajšano)

Selski pevci pred slovensko kočo v Los Penitentes v Andih

Zgodilo se je v Sloveniji...

KUČAN SPREJEL RODETA IN KRAMBERGERJA

Predsednik Slovenije Milan Kučan je na njuno željo sprejel ljubljanskega nadškofa in slovenskega metropolita dr. Franca Rodeta in mariborskega škofa dr. Franca Krambergerja, ki sta ga obvestila, da je postopek beatifikacije škofa Antona Martina Slomška končan. Gosta sta pojasnila, da so se slovenski škofje odločili povabiti papeža, naj sklepno dejanje Slomškove razglasitve za blaženega opravi prihodnje leto v Mariboru. Ob tem sta Kučana prosila, naj ob tej priložnosti papeža povabi na obisk v Slovenijo tudi v imenu države.

PONAREJENI „CANKARJI“

V Pomurju se je znova pojavil problem ponarejenimi bankovci po 10.000 tolarjev. Vnovčitev teh ponarejenih bankovcev so se ponovno pojavile konec julija, do 18. septembra pa so jih odkrili že 35. Sicer pa je bilo največ vnovčitev ponarejenih „cankarjev“ v gostinskih lokalih in trgovinah, nekaj pa tudi v bankah, menjalnicah in bencinskih servisih. V vseh odkritih primerih gre za barvno kopijo, ki je izdelana na komercialnem papirju brez zaščitnih elementov in

Obvestila

SOBOTA, 3. oktobra:

Redni pouk Slovenskega srednjšolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši. Pričetek novinarskega tečaja ob 16.45 v Slovenski hiši.

SKA: Vokalni koncert basa Luka Debeveca, ob 20. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 4. oktobra:

Prvo sveto obhajilo v cerkvi Marije Pomagaj ob 9.15 uri.

32. obletnica pri Svetogorski Kraljici ob 16. uri.

SREDA, 7. oktobra

Redni sestanek Zveze slovenskih mater in žena in razgovor z dr. Rodetom po vrnitvi iz Evrope

ČETRTEK, 8. oktobra:

Seja upravnega sveta Zedinjene Slovenije ob 20. uri v Slovenski hiši.

PETEK, 9. oktobra:

Sprejem ljubljanskega pomožnega škofa msgr. Urana in gostov iz Slovenije. Na letališču Ezeiza ob 6.35

Koncert Mešanega pevskega zbora iz Mendoze in Mladinskega pevskega zbora San Justo ob 20.30 v Slovenski hiši.

NEDELJA, 11. oktobra:

43. Slovenski dan in 42. obletnica našega doma v Našem domu v San Justu, s celodnevni programom.

SOBOTA, 12. oktobra:

Poslovilni koncert skupine Čuki ob 19. uri na Slovenski pristavi.

je prav neverjetno, kako trgovci, natakari in drugi blagajniki ne prepoznajo ponarečkov.

FRLEC V NEW YORKU

Znanji minister Boris Frlec se je v New Yorku skupaj z ostalimi zunanjimi ministri nestalnih članic Varnostnega sveta ZN sestal z ameriško državno sekretarko Madeleine Albright, sodeloval pa je tudi na ministrskem sestanku držav jugovzhodne Evrope. Glavna tema na obeh sestankih je bilo vprašanje kosovske krize. „Slovenija ne verjame, da bi bilo z vojaško intervencijo mogoče razrešiti krizo na Kosovu. Pri tem je najbolj pomembno ohranjanje enotnosti mednarodne skupnosti“, je dejal Frlec.

GOVOR V HRVAŠKEM SABORU

Namestnik hrvaškega zunanjega ministra Ivo Sanader je v hrvaškem saboru izjavil, da je porebno na slovensko-hrvaške odnose „gledati v duhu dobrososedskih odnosov in prijateljstva“. V primeru da državi ne bi dosegli dvostranskega dogovora o neresenih vprašanjih - omenil je Piranski zaliv in NEK - pa je Hrvaška pripravljena tudi na mednarodno arbitražo. V zvezi s Trdinovim vrhom je Sanader izjavil, da naj bi ga po nekaterih napovedih Slovenci kmalu prepustili hrvaškim oblastem.

DIREKTOR STA LABERNIK V ŽENEVI

Na 41. redni letni skupščini Evropske zveze tiskovnih agencij, ki je 25. septembra potekala v Ženevi, je bil za podpredsednika zveze izvoljen direktor Slovenske tiskovne agencije (STA) Tadej Labernik. STA, ustanovljena leta 1991, je članica omenjene zveze od leta 1992. Tema osrednje okrogle mize na srečanju v Ženevi je bila Lastništvo tiskovnih agencij oziroma kako doseči združeno upravljanje v tiskovnih agencijah. STA nudi našemu tedniku že nekaj let izvrsten pregled novic iz Slovenije.

ALI VESTE?

- Kdaj so se začeli Slovenski dnevi?
- Kako se je imenoval prvi „neuradni“ Slovenski dan?
- Kdaj se je začelo praznovanje SD po Domovih?

Vse to in še mnogo več lahko najdete v knjigi

ZBORNİK

*Ali ga res še nimate?
Lahko ga boste kupili
na Slovenskem dnevu!*

Slovenci v Argentini

37. obletnica Slomškovega doma

V Ramos Mejiji že 37 let stoji velik dom, imenovan po našem svetniškem škofu Antonu Martinu Slomšku, ki povezuje Slovence, ki jih precej živi v tem kraju. V tem domu najdejo del Slovenije, družbo sorjakov, delo in zabavo. Vsako leto se zberejo v velikem številu, da skupaj z gosti iz vsega Buenos Airesa praznujejo spomin na svoj uspešni začetek.

Tako so se 20. septembra letos zbrali že zjutraj na praznovanju svojega rojstnega dne. Dopoldan ob 11.15 se je na vrtu Doma zbrali domači in gosti pri svečanem pričetu. Svečanost je pričela prof. Neda Vesel Dolenc, nato pa sta botra Doma Kati Potočnik in Herman Zupan ob petju argentinske in slovenske himne dvignila obe zastavi. Predsednik Slomškovega doma Marjan J. Loboda je nato pozdravil domačine, predstavnike sorodnih Domov ter predstavnika veleposlaništva mag. Tomaža Kunstlja.

Zatem se je v dvorani pričela maša, ki jo je daroval msgr. Jože Škerbec za vse žive in pokojne člane Slomškovega doma. V svojem nagovoru je govoril o škofu Slomšku in njegovih navodilih v verskem in narodnostnem pogledu.

Sledila je akademija ob uspešnem sklepu postopka za beatifikacijo škofa Antona Martina Slomška: Slomšek v besedi in pesmi. Tajnica Neda Vesel in predsednik Doma Marjan J. Loboda sta izmenoma brala odlomke Slomškovih misli iz nagovorov fantom, dekletom, možem in ženam ter družinam, ter o slovenskem jeziku, vse pod geslom Sveta vera bodi vam luč, materin jezik pa ključ do zveličavne narodne omike. Vmes so peli otroci Slomškove šole pod vodstvom Olge Omahna Urbančič Slomškove pesmi: Preljubo veselje, Predica ter Svetlo sonce se je skrilo; s svojim petjem so vzbudili veliko navdušenje.

V spodnjih prostorih Slomškovega doma so nato Ramoščanke pripravile okusno kosilo velikemu številu gostom, ki so ob dobri postrežbi in prijetnem pogovoru počakali na popoldansko prireditev, otroci pa so na dvorišču našli dovolj iger in zabave.

Popoldan se je pričel kulturni program, ki ga je vodila prof. Neda Vesel Dolenc. Kot slavnostni govornik je povedal izbrane misli časnikar Tone Mizerit, katerega govor priobčujemo na uvodnem mestu.

Sledila je veseloigra v treh dejanjih Skok v zakonski jarem (Reitmann-Schwarz). Publika je z zanimanjem in veseljem spremljala vse dogodivščine, ki so jo mladi člani Slomškovega doma razvili pred gledalci. Igra, polna zapletljajev, zabavnih prizorov, smešnih značajev in prekrižanih načrtov, je zelo zgrabila navzoče in jih

izredno zabavala, saj je smeh kar naprej odmeval po dvorani. Glavno vlogo Šarlote von Anstatt je z izredno živahnostjo zaigrala Aleksandra Omahna, z bogato izrazno in gestikulacijsko mimiko in dikcijo. Marcel Brula je tudi zelo bogato in neposredno odigral vlogo spreobrnjenega samotarskega profesorja zoologije. Zakonski par nezveste tovarniškega ravnatelja in njegove mirne žene sta izdelano in prepričljivo prikazala Aleks Cestnik in Veronika Vombergar. Stransko vlogo materialističnega sluga je Dani Cestnik predstavil malce karikirano, leno služkinjo pa je dobro izdelala Monika Štefe.

Gotovo je režiser Stanko Jerebič dosegel s to igro velik uspeh, kajti razgibana, dobro podana ter hitro tekoča igra je pritegnila in zadovoljila zanimanje občinstva. Sceno je izdelal Stane Snoj z njemu primerne natančnostjo in spretnostjo; luči in zvok sta imela na skrbi Matjaž Ribnikar in Dani Cestnik; šepetalki sta bili Tatjana Javoršek in Kristina Malovrh, pri postavitvi na oder pa so pomagali še Tone Kržišnik, Anton Kastelic, Miha Ribnikar, Jaka Kocmur, Janez Pustavrh, Jože Oblak in Miha Podržaj.

Po zabavni igri so se lahko obiskovalci zadržali še dalj časa v prijetni družbi.

Praznovanje te obletnice Doma je bilo uspešno. Spomin na škofa Slomška je bil dostojno proslavljen, pa tudi je bilo dobro poskrbljeno za smeh ter družabnost. TD

Marjan J. Loboda in Neda Vesel Dolenc med branjem Slomškovih misli

Foto Marko Vombergar

Praznovanje se je pričelo z dviganjem zastav in petjem državnih himen

Igralci veseloigre z režiserjem Stankom Jerebičem

Mali oglasi

V Bariloche je še sneg! - „HOTEL CARANTANIA“ vam nudi 7 noči s pol penziona samo za \$149.- ali tri noči z zajtrkom \$ 20.- dnevno, četrta noč zastonj! - Av. San Martín 496 - S. C. de Bariloche; tel. 0944-25248; fax. 0944-41450 - e-mail: kambic@bariloche.com.ar

ČEVLJI - tudi po meri. Od preprostih do najmodernejših italijanske mode. Pridem na dom. Kličite na tel.: 624-8876 od 15. ure dalje.

TURIZEM

tel. 441-1264 / 1265

Letalske karte, rezerva hotelov, najem avtomobilov in izleti po svetu

LEGAJO N° 3545-82 H. Yrigoyen 2742 - San Justo

PSIHOLOGINJA

Lic. Marjana Volovšek, klinična psihologinja, za mladino in odrasle, družine in pare. Av. Luis María Campos 1544 - 3. nadst. „12“ - Tel.: 784-2290

ADVOKATI

dr. Marjana Poznič - odvetnica - Vsak dan - od 15. do 18. ure - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 382-1148

dr. Franc Knavs, dr. Bernard Knavs, dr. Veronika Knavs - odvetniki - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadst. „E“ - Capital - Tel.: tel. in faks: 374-7991 in 476-0320.

dr. Lilijana Kožar, odvetnica; Bogotá 3099, 2° B, Capital. Torek in petek od 16. do 20. Tel.: 613-1300

Dr. Héctor Fabián Lo Faro (Miklič). Odvetnik. Vsak dan od 15 do 20 ure. Almaguer 3351, 1. nadst. „F“, San Justo. Tel. 482-5624.

VIDEO

Marjan Vivod - video posnetki, filmanje z eno ali več kamerami. Predhodni proračun in zagotovljen termin izdelave. Padre Castañer 366 - (1708) Morón Tel.: 696-8842 - E-mail: vivodtine@overnet.com.ar

FOTOGRAF

Marko Vombergar - Telefon: 659-2060. Atelje: Garibaldi 2308 - (1754) Villa Luzuriaga.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda - Azcuénaga 77 - (1704) Ramos Mejía - Bs. As. - Tel./Fax: 656-3653

Kreditna Zadruga SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA - Bm. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA - PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje ob sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA - PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hernandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA - PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI

29. septembra 1998

1 dolar	158,89 SIT tolarjev
1 marka	94,47 SIT tolarjev
100 lir	9,55 SIT tolarjev

„Kjer rod je moj, kjer sin je tvoj,
tam si, Slovenija.“

43. SLOVENSKI DAN 42. obletnica Našega doma

V petek 9. oktobra na mednarodnem letališču Ezeiza

6.35 Sprejem škofa Urana in večje skupine rojakov iz domovine (polet Lufthansa 526). K sprejemu vabljeni delegacije vseh domov.

V soboto 10. oktobra v Slomškovem domu

Recital pevske skupine Čuki za otroke slovenskih šol

V soboto 10. oktobra v Slovenski hiši

20.30 Koncert Pevskega zbora iz Mendoze in Mladinskega pevskega zbora iz San Justa

V nedeljo, 11. oktobra v Našem domu v San Justo

11.00 Zbiranje v domu

11.30 Sv. maša v sanjuški stolnici. Maševanje bo vodil ljubljanski pomožni škof mons. Alojz Uran. Po maši na trgu poklon pred spomenikom generala San Martina. Govori prof. Tine Vivod.

13.30 Kosilo.

17.00 Akademija. Slavnostni govor predsednik ZS Marjan Loboda.

19.30 Folklorni video-festival.

Sodelujejo vsi slovenski domovi v Argentini.

Pevski zbori Gallus, iz Mendoze, Mladinski iz San Justa in otroški ZS.

Recitacije, folklorni plesi.

Ves dan na razpolago okrepijo pri tradicionalnih štantih naših domov.

Prisotni bodo številni obiskovalci iz Slovenije.

Za zabavo bodo poskrbeli „Čuki“.

Prijave za kosilo le do 4. oktobra. Prijave prejmeta Mici Malavašič Casullo (441-5528) in Matjaž Ravnik (441-6979). Kartice kupite lahko tudi v vseh slovenskih domovih. Pohitite, na razpolago bo le 500 kosil.

To bo naš taveseli dan. Pripravite se nanj!

Mešani pevski zbor iz Mendoze
Mladinski pevski zbor San Justo

prirejata

KONCERT

ob 50. letnici Zedinjene Slovenije
in 43. Slovenskem dnevu

Dvorana škofa Rožmana - Slovenska hiša.

Petek 9. oktobra 1998 ob 20,30 uri.

Vstopnice v predprodaji na razpolago pri pevcih.

ČUKI NA PRISTAVI

POSLOVILNI VEČER

12. oktobra, ob 19. uri

Na razpolago večerja

Pridi, ne bo ti žal!

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE

Director: Valentín B. Debeljak

Propietario:

Asociación Civil Eslovenia Unida

Redacción y Administración:

RAMON L. FALCON 4158

(1407) BUENOS AIRES

ARGENTINA

Teléfono: (54-1) 636-0841

Telefax: (54-1) 636-2421

e-mail: esloveniau@impsat1.com.ar

e-mail: debeljak@pinos.com

Glavni urednik:

Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,

Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 7211
	Registro Nac. de la Propiedad Intelectual N° 881153

Naročnina Svobodne Slovenije:

za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 65; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje, oblikovanje in tisk:

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.

Estados Unidos 425 - (1101) Buenos Aires -

Argentina - Tel.: 307-1044 - Fax: 307-1953

E-mail: vilko@ciudad.com.ar

Zedinjena Slovenija
Medorganizacijski svet

NOVINARSKI TEČAJ

Pričetek v soboto, 3. oktobra ob 16.45
v Slovenski hiši.

Slovenska kulturna
akcija

vabi na vokalni koncert,
ki ga bo izvajal bas

LUKA DEBEVEC

in ob klavirju
Christian Usciatti

v soboto, 3. oktobra 1998, ob 20. uri
v veliki dvorani Slovenske hiše.

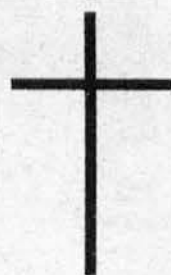

Odšla je h Gospodu
naša mami, babica in prababica

IVANKA CLEMENTE
roj. RUPAR

Spominjajmo se je v molitvi.

Nada Jerebič in
Marinka Vrtačič, hčerki
in sorodstvo

„Odprto široko je sveto nebo!“

Umrli je v Olivosu dne 23. septembra

Grozdana Copič

Pokopana je v Olivosu. Spominjajmo se je v molitvi!

Za njo žalujejo nečak arh. Jurij Princ
in družina Slavke Heller.

Zgodi se Tvoja volja!

Vsem znancem sporočamo, da nas je 15. septembra 1998 v starosti 89 let
zapustila in odšla po večno plačilo h Gospodu

Marija Goršič roj. Janežič

Zahvaljujemo se vsem, ki ste jo obiskovali v njeni bolezni. Posebna zahvala
gospema Mariji Selan in Anici Zakrajšek, ki sta nam priskočili na pomoč v zadnjih
mesecih njene bolezni. Zahvala tudi msgr. Jožetu Škerbcu za molitev ob krsti, g.
Tonetu Bidovcu za pogrebno sv. mašo in g. Danetu Vrečarju za somaševanje.
Zahvaljujemo se tudi vsem, ki ste jo kropili in spremili k večemu počitku

Žaljoči: hčerka Lea z možem Jožetom
vnuka Cecilija in Ivan
sestra Pavla
bratje Lojze, Tone in Janez
ter ostalo sorodstvo

Buenos Aires, Ljubljana, Cikava, Šmartno pri Ljubljani